

Un impuls creator

**Vizita
tovarăşului
NICOLAE CEAUŞESCU
pe şantierul
Teatrului Naţional**

Vizita de lucru a tovarăşului Nicolae Ceaușescu, pe şantierul Teatrului Naţional din Capitală, reflectă grija atentă a conducerii superioare de partid faţă de problemele culturii noastre. Prin caracterul său operativ, eficient, dialogul dintre secretarul general al partidului şi colectivul de arhitecţi investiţi cu răspunderea realizării acestui ansamblu arhitectural-urbanistic a căpătat un ecou adânc în rîndul tuturor oamenilor de teatru. Indicaţiunile venite în această fază de finalizare a construcţiei,

indicații în măsură să-i sporească valoarea arhitecturală și gradul de funcționalitate, au trezit un interes deosebit și în rândul tuturor cetățenilor, viitori beneficiari ai acestui mare și modern monument de cultură al țării. Din această dublă perspectivă — a omului de teatru și a viitorului spectator — ne-am adresat prof. arh. Horia Maicu, șeful grupului de proiectare al ansamblului arhitectural-urbanistic din piața „N. Bălcescu”.

— *Ce semnificație capătă în procesul de definitivare a construcției „Naționalului” înțelegerea pe care ați avut-o cu secretarul general al Partidului?*

— Pentru grupul de proiectanți ai Teatrului Național cit și ai întregului ansamblu arhitectural-urbanistic din Piața Bălcescu, atât indicațiile primite din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu cit și precizările sale asupra unor serii întregi de probleme ce se aflau încă în discuții contradictorii reprezintă un ajutor concret și substanțial, un sprijin de înaltă competență, un adevărat semnal de pornire hotărât spre terminarea și darea în folosință, în bune condițiuni, a acestui important edificiu de cultură. Am fost, înainte de orice, cu toți profund impresionați de faptul că Secretarul General al Partidului cunoaște în amănunt toate dificilele probleme pe care arhitecții și plasticienii le au încă de rezolvat. Documentarea lui temeinică, împletită cu sesizarea detaliilor și înțelegerea celor mai subtile aspecte tehnice și artistice implicate în această complexă și uriașă construcție, au înlesnit risipirea pozițiilor neclare sau indecise și au determinat stabilirea soluțiilor și adeziunea unanimă la ele.

O deosebită valoare au căpătat pentru noi ca și pentru artiștii plastici recomandările privind ansamblul decorativ al interioarelor și al fațadei. Fațada urmează a fi decorată artistic cu un monumental mozaic, în măsură să illustreze, cu îndrăzneală, epoca noastră contemporană într-o formă accesibilă tuturor. La realizarea ei urmează, potrivit îndemnului dat, să colaboreze arhitecții și cei mai valoroși artiști plastici. Va fi o lucrare inspirată din realitățile contemporane, chemată să oglindească epoca și spiritul construcției noastre revoluționare socialiste, să marcheze faptul că este o lucrare născută în zilele noastre și să poată vorbi

viitorului cu forță evocatoare permanent emoționantă.

— *Și cum anume urmează să reflecte acest ansamblu arhitectonic spiritul epocii noastre?*

— Așa cum se știe desigur, arhitectul este chemat să exprime mesajul unei epoci. Ca să poată ajunge să exprime o epocă și specificul unei țări și al unui popor, într-un mod contemporan — dar legat de tradiții valoroase — arhitectul trebuie, după părerea mea, în primul rând, să nu preia direct forme contemporane sau tradiționale. El trebuie să înțeleagă *spiritul* epocii și al tradiției arhitecturii naționale, culte sau populare, pentru ca să poată crea forme noi în care epoca și *spiritul* ei să fie clar exprimate. Permanent este *spiritul*, esența —, formele se schimbă. Subordonată acestui spirit, poziția justă în arhitectura contemporană trebuie să unească funcția cu structura și forma, și s-o exprime armonios în jocul volumelor, în ritmuri vioaie sau grave, de la caz la caz, în opoziția dintre plin și gol etc. Arhitectul ca atare rămâne, sub acest raport al creației, oarecum în anonim: construcția și epoca sînt cele care se afirmă. Din acest punct de vedere, poziția arhitectului pare mai vitregă decît a celorlalți creatori. În timp ce, în celelalte domenii ale artei, numele unor mari creatori — Brîncuși, Paciurea, Grigorescu, Andreescu, Luchian etc. bunăoară — sînt cunoscute, se identifică cu opera lor, numele arhitecților, chiar creatori de capodopere, se pierd cu trecerea vremii. Toată lumea știe de podul inginerului Saligny; sau de turnul inginerul Eiffel; cine mai cunoaște, însă, numele arhitectului care a construit la noi fostul palat al poștei, sau al CEC-ului etc. Sau cine mai cunoaște care este autorul termelor lui Caracala, areului

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vizitând șantierul Teatrului Național din Capitală.

lui Constantin etc? Este o condiție specială, cu care arhitectul trebuie să știe să se împace; marea lui satisfacție este să se dăruiască epocii și să împrumute astfel construcției trăsătura cea mai nobilă a ființei sale, conștient că urmașii ar putea să uite sau să nu-i lege numele de realizarea sa.

— Dar, concret, ce amănunte credeți că definesc clădirea Teatrului Național ca o clădire a epocii?

— Construcțiile Teatrului Național și ale hotelului „Intercontinental”, prin modul de tratare, realizează o compoziție unitară prin contrastele volumetrice, oferind un ansamblu arhitectural echilibrat, armonios, un ansamblu urban viu, adecvat centrului Capitalei.

Sala principală de spectacol, cu o capacitate de 940 de locuri dispuse într-un amplu amfiteatru (734 locuri) și într-un unic rând de loji (246 locuri), toate cu vizibilitate și audibilitate directă, naturală, are un portal al scenei de 8 m înălțime, cu o deschidere pe orizontală variind de la 10 m la 16 m. Holurile și foaierele sălii principale sînt concepute într-o compoziție dinamică, dispusă spațial în volumul general.

Volumul sălii principale se exprimă spre exterior prin trei amplii pereți concavi deco-

rați, protejați de o copertină-ștrașină, reluînd tradițiile arhitecturii românești.

Sala studio oferă posibilitatea montării spectacolelor în cele trei formule principale: italian (avînd o scenă proprie cu două buzunare laterale), elisabetan și arenă. Transformabilitatea este asigurată de trei pachete de gradene cu scaune — unul fix și două mobile — care se pot deplasa în chip adecvat pentru a asigura realizarea celor trei tipuri de sală de spectacol amintite. Capacitatea sălii-studio variază în funcție de modalitatea spectacolului: italian — 538 locuri; elisabetan 435 locuri și arenă 598 locuri.

Sub sala studio se află o mare sală de repetiții, în care poate avea acces și un număr de cca. 300 spectatori; locurile pot fi dispuse ca și scena în funcție de cele mai diverse concepții regizorale. De asemenea acest spațiu ca și spațiile foaierelelor celor două săli pot fi folosite ca expoziții de artă plastică, de cărți etc.

Aș mai adăuga că, prin înălțarea Teatrului Național, se realizează un edificiu monumental în centrul Capitalei, a cărui prezență este menită să influențeze nivelul cultural-estetic și politico-ideologic al maselor, și, în același timp — instrument de lucru pentru oamenii de teatru, regizori, scenografi, actori și dramaturgi — să poată contribui eficient la culturalizarea, de pe pozițiile ideologice ale partidului, a omului epocii noastre și a tinerelor generații.